

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษามีวัตถุประสงค์ที่จะศึกษาการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชน ในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ซึ่งทำการเก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถาม โดยการสร้างเครื่องมือที่ผู้ศึกษาได้ศึกษาค้นคว้าจากเอกสาร ตำรา และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องมาประกอบในการสร้างแบบสอบถาม นอกจากนี้ผู้ศึกษา ยังได้กำหนดแนวทางในการดำเนินการศึกษาเกี่ยวกับการเก็บรวบรวมข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล ดังต่อไปนี้

1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง
2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล
3. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ
4. การเก็บรวบรวมข้อมูล
5. การจัดกระทำข้อมูลและการวิเคราะห์ข้อมูล
6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

1. ประชากร และกลุ่มตัวอย่าง

1.1 ประชากร ได้แก่ คณะกรรมการชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 36 ชุมชน ๆ ละ 10 คน รวมทั้งสิ้น 360 คน

1.2 กลุ่มตัวอย่าง ได้มาจากประชากร หาคำนวณกลุ่มตัวอย่าง โดยคำนวณตามสูตรของ ทาโร ยามานะ (Yamane, 1973 : 727) ได้จำนวนทั้งสิ้น 189.47 คน และขอปรับเป็น 216 คน ดังนี้

$$n = \frac{N}{1 + Ne^2}$$

กำหนดให้ n = จำนวนของกลุ่มตัวอย่าง

N = จำนวนประชากรทั้งหมด (360 คน)

e = ค่าความคาดเคลื่อนที่ยอมให้เกิดขึ้นสำหรับการศึกษาในครั้งนี้กำหนดให้

ไม่เกิน .05

แทนค่าในสูตร ได้ดังนี้

$$n = \frac{360}{1 + [360 \times (0.05)^2]} = 189.47$$

ขนาดของกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา จากการคำนวณตาม สูตรของทาร์ยามานันท์ คำนวณได้ 189.47 คน แต่เนื่องจากคณะกรรมการชุมชนมีชุมชนละ 10 คนเท่ากัน ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงกำหนดให้กลุ่มตัวอย่างชุมชนละเท่าๆ กัน คือ 6 คนต่อชุมชน ผู้ศึกษาจึงปรับขนาดกลุ่มตัวอย่างเป็น 216 คน

1.3 การสุ่มตัวอย่าง

ผู้ศึกษากำหนดขั้นตอนการสุ่มตัวอย่าง โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) แล้วจึงดำเนินการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) โดยจะเลือกกลุ่มตัวอย่างจากประชากรของทุกชุมชน มีขั้นตอน ดังนี้

1.3.1 ผู้ศึกษาได้แยกคามรายชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ โดยใช้วิธีการสุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น (Stratified Random sampling) กล่าวคือได้ใช้กลุ่มตัวอย่างจากทุกชุมชนเทียบตามสัดส่วนบัญญัติไตรยางศ์

ตัวอย่างการคำนวณกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น

$$\text{ชุมชนชอยน้ำทิพย์} \quad \frac{216 \times 10}{360} = 6$$

1.3.2 ผู้ศึกษาได้แบ่งจำนวนขนาดกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ 216 คน ออกเป็น 36 กลุ่ม โดยแบ่งตามขนาดของประชากรชุมชนละเท่าๆ กัน

1.3.3 จากนั้นผู้ศึกษาได้ทำการสุ่มแบบง่าย (Simple Random Sampling) ใช้วิธีจับสลากแบบไม่ทดแทน จับสลากจนได้ครบจำนวน 216 คน ดังรายละเอียดตามตารางที่ 6

ตารางที่ 6 แสดงจำนวนกลุ่มตัวอย่างแบบแบ่งชั้น จำแนกตามชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

ชุมชนที่	ชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	จำนวนกรรมการชุมชน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
1	ชุมชนชอยน้ำทิพย์	10	6

ชุมชนที่	ชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	จำนวนกรรมการชุมชน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
2	ชุมชนกุศยางสามัคคี	10	6
3	ชุมชนโพธิ์ไทร	10	6
4	ชุมชนท่าสินค้ำ	10	6
5	ชุมชนคอนสวรรค์	10	6
6	ชุมชนหน้าโรงเลื่อย	10	6
7	ชุมชนวัดเหนือ	10	6
8	ชุมชนโรงจิว	10	6
9	ชุมชนวัดใต้โพธิ์คำ	10	6
10	ชุมชนหนองลิ้นจี่	10	6
11	ชุมชนหนองไชยวาน	10	6
12	ชุมชนหนองผักแว่น	10	6
13	ชุมชนตลาดเก่า	10	6
14	ชุมชนคุ้มห้วย	10	6
15	ชุมชนทุ่งสระ	10	6
16	ชุมชนวัดหอไตรภูมิการาม	10	6
17	ชุมชนวัดสว่างพัฒนา	10	6
18	ชุมชนวัดสว่างคงคา	10	6
19	ชุมชนริมแก่งคอนกลาง	10	6
20	ชุมชนบุญกว้าง	10	6
21	ชุมชนคอนกลอย	10	6
22	ชุมชนสุขสบายใจ	10	6
23	ชุมชนหัวโนนโก	10	6
24	ชุมชน ก.ศ.ศ.	10	6

ชุมชนที่	ชื่อชุมชนในเขตเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์	จำนวนกรรมการชุมชน (คน)	จำนวนกลุ่มตัวอย่าง (คน)
25	ชุมชนสงเปลือยใน	10	6
26	ชุมชนสงเปลือยกกลาง	10	6
27	ชุมชนสงเปลือยนอก	10	6
28	ชุมชนหน้าโรงซ่อม ร.พ.ช.	10	6
29	ชุมชนวัดป่าทุ่งศรีเมือง	10	6
30	ชุมชนทุ่งศรีเมืองพัฒนา	10	6
31	ชุมชนทุ่งศรีเมืองกลาง	10	6
32	ชุมชนทุ่งมน	10	6
33	ชุมชนหัวคู – หนองเรือ	10	6
34	ชุมชนเกษตรสมบูรณ์	10	6
35	ชุมชนหาดลำควน	10	6
36	ชุมชนคงปอ	10	6
รวม		360	216

2. เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษาเป็นแบบสอบถาม (Questionnaires) แบ่งออกเป็น 3 ตอนคือ ตอนที่ 1 เป็นคำถามลักษณะส่วนบุคคลจำนวน 3 ข้อ ได้แก่ อาชีพ ระดับการศึกษา และเขตเลือกตั้ง

ตอนที่ 2 เป็นคำถามเกี่ยวกับระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ จำนวน 27 ข้อจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ ด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ลักษณะแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ของลิเคิร์ต ((Likert scale) แบ่งออกเป็น 5 ระดับคือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย และน้อยที่สุด

ตอนที่ 3 เป็นคำถามปลายเปิด (Open-End) เพื่อให้ผู้ตอบ แสดงข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการให้ข้อเสนอแนะในการมีส่วนร่วม ของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์

3. การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

3.1 การสร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ

ผู้ศึกษาได้สร้างเครื่องมือและการพัฒนาเครื่องมือ ตามขั้นตอนดังนี้คือ

3.1.1 ศึกษาข้อมูลจากแนวคิด ทฤษฎี และเอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับเรื่องที่ต้องการศึกษา

3.1.2 กำหนดขอบเขตคำถามให้ครอบคลุมกรอบแนวคิด วัตถุประสงค์ และองค์ประกอบที่ทำให้ทราบถึงระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ จำนวน 27 ข้อจำนวน 4 ด้าน คือ ด้านการมีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ด้านการมีส่วนร่วมในการปฏิบัติหรือดำเนินการ ด้านการมีส่วนร่วมในผลประโยชน์ และด้านการมีส่วนร่วมในการประเมินผล ตามลำดับ

3.1.3 นำร่างแบบสอบถามเสนออาจารย์ที่ปรึกษาและผู้เชี่ยวชาญตรวจแก้ไขและเสนอแนะปรับปรุงเพื่อความเหมาะสมและถูกต้องของแบบสอบถาม

3.2 การตรวจสอบคุณภาพแบบสอบถาม

3.2.1 นำแบบสอบถามที่ปรับปรุงแล้วเสนอผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน เพื่อตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหาให้ถูกต้องตามหลักวิชาและความสมบูรณ์ของแบบสอบถาม โดยให้ผู้เชี่ยวชาญตรวจสอบแบบสอบถามเพื่อหาค่าดัชนีความสอดคล้องระหว่างข้อคำถามกับวัตถุประสงค์ โดยใช้สูตร IOC : (Index of item objective congruence) ตามวิธีของโรวินลลี และแฮมเบิลตัน (Rovinelli and Hambleton) โดยมีเกณฑ์การให้คะแนน ดังนี้

- + 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 0 = ถ้าไม่แน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ตรงตามวัตถุประสงค์
- 1 = ถ้าแน่ใจว่าข้อคำถามวัดได้ไม่ตรงตามวัตถุประสงค์

แล้วนำผลคะแนนที่ได้จากผู้เชี่ยวชาญไปคำนวณหาค่า IOC ตามสูตร

$$IOC = \frac{\sum R}{N}$$

R คือ ผลรวมของคะแนนความคิดเห็นของผู้เชี่ยวชาญ

N คือ จำนวนผู้เชี่ยวชาญ

แล้วนำข้อคำถามที่ผ่านการพิจารณาของผู้เชี่ยวชาญที่มีผลการประเมินตั้งแต่ 0.66 ขึ้นไป ซึ่งเป็นข้อคำถามที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์มาเป็นข้อคำถาม ซึ่งผู้เชี่ยวชาญ 3 ท่าน ได้แก่

1) นางฉวีวรรณ จันดิชัย ตำแหน่งรองนายกเทศมนตรีเมืองกาฬสินธุ์ การศึกษา รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต (รป.ม.) มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเนื้อหา ตรวจสอบความเที่ยงตรงของเนื้อหา

2) นางสุวิมล ถิ่นละออ ตำแหน่ง ครู คศ. 3 โรงเรียนเทศบาล ๒ วัดสว่างคงคา สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ การศึกษา ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต (ศศ.ม.) สาขาวิชาภาษาไทย มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านภาษา

3) นางวนิดา นาทันเลิศ ตำแหน่ง ครู คศ. 3 โรงเรียนเทศบาล ๔ วัดใต้โพธิ์คำ สังกัดเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ การศึกษา การศึกษามหาบัณฑิต (กศ.ม.) สาขาวิชา วัดผลและประเมินผลทางการศึกษา มหาวิทยาลัยมหาสารคาม ผู้เชี่ยวชาญด้านเครื่องมือสถิติการวิจัย ตรวจสอบความเหมาะสมของรูปแบบเครื่องมือความครอบคลุมถูกต้องของแบบวัด และประเมินผล

3.2.2 นำแบบสอบถามที่สร้างขึ้นและได้รับการปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับคณะกรรมการชุมชนเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่าง จำนวน 30 คน แล้วนำมาวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถาม (Reliability) โดยการหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (Coefficient Alpha) ตามวิธีของครอนบาช (Cronbach) ได้ค่าความเชื่อมั่นของแบบสอบถามทั้งฉบับเท่ากับ .96

3.2.3 จัดพิมพ์ฉบับสมบูรณ์และนำไปใช้เก็บข้อมูล

4. การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้ศึกษาได้กำหนดขั้นตอนในการเก็บรวบรวมข้อมูลดังนี้

4.1 นำหนังสือจากบัณฑิตวิทยาลัย มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม ถึงเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ เพื่อประสานในการเก็บข้อมูลจากคณะกรรมการชุมชน จำนวน 36 ชุมชน

4.2 ผู้ศึกษาใช้ระเบียบวิธีวิจัยเชิงปริมาณ โดยแจกแบบสอบถามกับคณะกรรมการ

ชุมชนจำนวน 216 คน ซึ่งผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการทำการศึกษาและความเป็นอิสระในการให้ข้อมูลรายละเอียดของแบบสอบถาม ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามเกิดความเข้าใจตรงกัน และให้ความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามอย่างถูกต้องครบถ้วน

4.3 เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเอง โดยเริ่มเก็บข้อมูลจาก วันที่ 1 มิถุนายน 2552 ถึง 31 กรกฎาคม 2552 รวมระยะเวลาเก็บข้อมูล 60 วัน ซึ่งได้รับแบบสอบถามครบตามจำนวน

5. การจัดการและการวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษาได้นำข้อมูลจากแบบสอบถามที่ได้เก็บรวบรวมทั้งหมด 216 ชุด โดยนำมาจัดหมวดหมู่ และบันทึกคะแนนแต่ละข้อของแต่ละคนในแบบรหัส (Coding Form) แล้วนำไปวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป สถิติที่ใช้ในการนำเสนอข้อมูล และการวิเคราะห์ข้อมูล เพื่อตอบสมมุติฐาน ดังนี้

5.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ คือ ความถี่ ร้อยละ

5.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาข้อ 1 ใช้ร้อยละ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation) การเปรียบเทียบกับเกณฑ์ 5 ระดับ โดยนำแบบสอบถามที่ลงรหัสแล้วให้คะแนนแต่ละข้อจากอำนาจการจำแนกรายข้อ ในแบบสอบถามกำหนดไว้ 5 ระดับคะแนน (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด	กำหนดให้	5	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม มาก	กำหนดให้	4	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง	กำหนดให้	3	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อย	กำหนดให้	2	คะแนน
ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด	กำหนดให้	1	คะแนน

5.3 นำแบบสอบถามที่ลงคะแนนเรียบร้อยแล้วไปประมวลผลข้อมูลด้วยเครื่องคอมพิวเตอร์ โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป พร้อมทั้งกำหนดเกณฑ์การให้ความหมายค่าเฉลี่ย (บุญชม ศรีสะอาด. 2545 : 103) ดังนี้

ค่าเฉลี่ย 4.51 - 5.00 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มากที่สุด

ค่าเฉลี่ย 3.51 - 4.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม มาก

ค่าเฉลี่ย 2.51 - 3.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม ปานกลาง

ค่าเฉลี่ย 1.51 - 2.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อย

ค่าเฉลี่ย 1.00 - 1.50 หมายถึง ระดับการมีส่วนร่วม น้อยที่สุด

เพื่ออธิบายการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์

5.4 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 2 ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (One – Way ANOVA) กับตัวแปร อาชีพ ระดับการศึกษา และเขตเลือกตั้ง กรณีพบความแตกต่างกันระหว่างค่าเฉลี่ย มีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 จะทำการทดสอบรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

5.5 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษา ข้อ 3 ใช้การวิเคราะห์เนื้อหา โดยการสรุปประเด็นเนื้อหาความหมาย และแจกแจงความถี่ ในแต่ละประเด็น แล้วนำเสนอด้วย การพรรณนาความ

6. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

ในการศึกษาเรื่องการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ อำเภอเมือง จังหวัดกาฬสินธุ์ ผู้ศึกษาได้ใช้สถิติในการวิเคราะห์ข้อมูลเป็นโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

6.1 การวิเคราะห์เชิงพรรณนา (Descriptive Method) เพื่ออธิบายคุณสมบัติพื้นฐานทั่วไปของ กลุ่มตัวอย่าง สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และค่าร้อยละ (Percentage)

6.2 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์การศึกษาข้อ 1 คือการวัดระดับการมีส่วนร่วมของคณะกรรมการชุมชนในการจัดทำแผนพัฒนาเทศบาลเมืองกาฬสินธุ์ สถิติที่ใช้ ได้แก่ ค่าเฉลี่ย (Mean) และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (Standard Deviation)

6.3 การวิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 2 คือการทดสอบสมมติฐานเปรียบเทียบความคิดเห็น โดยโปรแกรมคอมพิวเตอร์ ใช้สถิติการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว (F -test / One – Way ANOVA) กับตัวแปร อาชีพ ระดับการศึกษา และเขตเลือกตั้ง หากพบว่ามีค่าแตกต่างกันจะวิเคราะห์ความแตกต่างรายคู่โดยใช้วิธี LSD (Least Significant Difference)

6.4 วิเคราะห์ข้อมูลเพื่อตอบวัตถุประสงค์ของการศึกษาข้อ 3 คือ การวิเคราะห์ข้อเสนอแนะ สถิติที่ใช้ ได้แก่ การแจกแจงความถี่ (Frequency) และอภิปรายเชิงพรรณนา